GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 27. — W Piątek dnia 1. Lutego 1833.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 29 Stycznia.

Przybył tu: JW. General-Porucznik i tymczasowo komenderujący Vtym korpusem armii, Grolmann, z Poznania.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 26. Stycznia.

N. Cesarz i Król raczył najłaskawiéj przez postanowienie z dn. 1/13. b. m. nadać Panu Alexandrowi Kolumnie Walewskiemu, byłemu Senatorowi Kasztelanowi, tytuł Hrabiego Królestwa Polskiego, chcąc mieć, żeby tytuł takowy, po zejściu obdarzonego, w braku prawych płci męzkiéj potomków, przeszedł na synowców jego, Mikołaja i Konrada Walewskich, oraz na potomstwo tychże prawe w prostéj linii.

Przez Ukaz z dnia 6. z. m. Radzca Kollegialny Bützow mianowany został Konsulem Generalnym Cesarsko-Rossyjskim w Gdańsku.

Rada Administracyjna Królestwa mianowała przez postanowienie z d. 22. b. m. Pana Antoniego Siennickiego, Referendarza Stanu Nadzwyczajnego, dotychczasowego Prezesa Kommissyi Obrachunkowéj, Prezesem Kommissyi Centralnéj Likwidacyjnéj; PP. Karola Wierzbołowicza, Referendarza Stanu, i Jana Ciechanowskiego, urzędnika służby ogólnéj w Kommissyi rządowéj przychodów i skarbu, Radzcami téjże Kommissyi; P. Adama Szydłowskiego, Sędzią Pokoju powiatu Hrubieszowskiego, a P. Daniela Łuszczkiewicza, Inkwirenta Sądu policyi poprawczéj wydziału Sandomierskiego, Podsędkiem Sądu Pokoju powiatu Krakowskiego.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 16. Stycznia.

Sprawa Turecko-Egipska staje się coraz interesowniejszą i po ostatnich wypadkach należy słusznie do ważnych teraźniejszych kwestyi europejskich. Ma ona już wpływ na giełdy; wiadomość o nowéj klęsce, jakiéj doznało wojsko Porty, sprawiła wczoraj wielkie wrażenie w giełdzie tutejszéj, i cena papierów znacznie spadła.

Z dnia 19. Stycznia.

(*Z Gaz. Powsz.*) — Z Semlina donoszą tutejszym domom handlowym, że Egipcyanie przeciw Smyrnie wyruszyli, aby potém przy dalszych postępach flota ich posiłkować mogła. Niektóre listy nawet opiewają (zapewne zbyt skwapliwie), że Ibrahim Basza w Smyr-

nie już stanął; dodają one, iż zamyśla stamtąd zbliżać się ku Helespontowi i użyć tam floty swojéj do przesadzenia wojsk do Europy, w celu poprowadzenia ich przeciw stolicy samej. Drogą urzędową nic dotychczas o tém niewiemy, jakoż od dnia tego, w którym goniec francuzki przywiózł wiadomości ze Stambułu, zupełnie na wszelkich zbywa doniesieniach. Publiczność tutejsza prawie wyłącznie zajmuje się interesami Wschodu, rozumiejąc, iż mogą się stać powodem do wielkich zawikłań. Wszakże postępuje rząd rossyjski jak najlojalniéj, i daleki od wszelkich zamiarów mających na oku zysk własny, jedynie tylko aby ocalić Europę od groźnych wstrząśnień i utrzymać pryncypia, których dotąd się trzymał, ofiaruje on pomoc swoję Sultanowi. To podaje pewną rękojmię pokoju i tuszyć sobie należy, że i te sprawy na Wschodzie, równie jak interesa Zachodu drogą przyjacielską będą załatwione.

Z Tryestu, dnia 8. Stycznia.

Dnia 5. b. m. po południu wypłynęła z tutejszego portu Król. angielska fregata „Madagascar“, pod rozkazami Kapitana Lyons. Przepłynęła pod Pirano, dla dania znaku przewozowym okrętom, mającym na pokładzie Królewsko-Bawarskie wojsko, przeznaczone do Grecyi, stojącym od ostatnich dni Grudnia r. z. na kotwicy, aby wyszły pod żagle; okręty te natychmiast podniosły kotwice i popłynęły wraz z francuzką korwetą „Cornelia“, przybyłą na kilka dni przed przejściem wspomnionéj fregaty angielskiéj, aby dać potrzebne rozkazy do odpłynienia fregacie „Madagascar“, która się udała do Brindisi, w celu wzięcia tam na pokład Króla Grecyi Ottona I. wraz z Regencyą, którzy się tymczasem z Neapolu tamże lądem udadzą, i zawiozła ich do Nauplii. Zaraz po odejściu fregaty „Madagascar“ z naszéj zatoki, podniosła także kotwice Cesarsko-Rossyjska fregata „Anna“, pod Kapitanem Seliwanow, na któréj znajduje się dowódzca Król. bawarskiego korpusu wyprawy, Baron Hertling, i popłynęła także do Brindisi. Udała się tamże reszta okrętów przewozowych, na których znajdowała się jeszcze część wojsk bawarskich z ich oddziałami, a które tylko przeciwnemi wiatrami wstrzymane były od wyjścia pod żagle, do czego już od 1. b. m. były w gotowości. Gdy tym sposobem okręty te zebrały się na morzu pod Pirano, otoczone zostały pomienionemi trzema okrętami wojennemi wysokich pośredniczących mocarstw i popłynęły do Morei. Okrętów tych jest 35, z których 23 mają C. K. banderę austryacką, a 12 grecką. Jeszcze trzy pozostały w tuteyszym porcie. Królewsko-Bawarski korpus składa się z 3700 ludzi z 90 końmi.

G r e c y a.

Z Nauplii, dnia 8. Grudnia.

Z najtroskliwszém oczekiwaniem wyglądamy przybycia Regencyi z Bawaryi. Od trzech miesięcy niemamy żadnéj urzędowéj wiadomości, ani z Monachium, ani z Tryestu, a nawet deputacya nasza wysłana do Bawaryi niedoniosła nam jeszcze urzędownie o przybyciu i przyjęciu swojém. Wszystko co wiemy, wiadomo nam jedynie z listów prywatnych. — Senat grecki udał się w dniu 17. (29.) Listopada przez Spezzia do Astros, utworzył tam rząd przeciwny istniejącemu, pod prezydencyą Kolokotroniego, i wydał proklamacyą. Jeśli Regencya wkrótce nieprzybędzie, może rozdwojenie to najszkodliwsze za sobą pociągnąć skutki.

N i e m c y.

Z Bremy, dnia 21. Stycznia.

Według listów pisanych z Frankfurtu pod d. 14. b. m. potwierdza się wieść o kongressie, który ma mieć miejsce w Frankfurcie. Słychać, iż zamawiają już mieszkania dla różnych ambassadorów, a mianowicie miał zostać najęty hotel jeden przy ulicy Nowo-Mogunckiéj dla Xięcia Tallejrand.

Z Monachium, dnia 19. Stycznia.

Karol Waltl, urodzony w Wasserburg Dr. medycyny etc., zatrudniał się od kilku lat wydoskonaleniem w chemicznych i naturalnych umiejętnościach, teraz wynalazł w Augsburgu, mieszaninę z metalu i ziemi, która oświeca, jest przezroczystą, i ze względu nadzwyczajnego swego blasku, może służyć za zwierciadło; daje się równie przelać na różne sztuki i użyć do przyozdobiania mebli. — Ten młody uczony, przedsięwziął naprzód, bez wszelkiéj cudzéj pomocy, i jedynie dla rozszerzenia swych wiadomości, pieszą podróż naukową do Hiszpanii, Węgier, Czech i Saxonii, przez co zbogacił chemią różnemi nowemi i interessownemi wynalazkami.

F r a n c y a.

Z Paryża, dnia 19. Stycznia.

(*Z Gaz. Frankf.*) — Być może, że znaczne nieporozumienie zachodzące w rozbiorze projektu do prawa względem dn. 21. Stycznia między Izbą Parów i Izbą Deputowanych, tą razą jeszcze się da załatwić; ale nie bez przyczyny obawiają się powszechnie, że podobnyby się wkrótce mógł wydarzyć przypadek, a to już przy dyskussyach o nowéj organizacyi departamentów. Wszakże, skoro się to rozdwojenie

między dwoma władzami państwa ponowi i coraz bardziéj rozkrzewiać zacznie, rządowi nic innego niepozostanie, jak tylko, albo rozwiązać Izbę Deputowanych albo parostwo nanowo uzupełniać; jest więc rzeczą ważną zastanowić się nad tém, któremu środkowi da pierwszeństwo. — Już długo przed wyjazdem Króla, za czasów dawniejszego Ministeryum rozważano w gabinecie często pytanie względem rozwiązania Izby Deputowanych, i niektóre choć niepewne wieści o tych obradach doszły nawet uszu publiczności. Po ścisłém roztrząsaniu rzeczy i polegając na doniesieniu o sposobie myślenia wyborców we Francyi, postanowił Król odstąpić tego zamiaru rozwiązania i uznał za korzystniejszą w dwojakim względzie uzupełnić Parostwo; nowo mianowani Parowie mieli dzielny stawiać opór stronnikom byłéj dynastyi w Izbie wyższéj, ale też popędliwym odmianom, któreby Deputowani łacno wnieść mogli. Jakoż wydało to uzupełnienie Parostwa te obydwa rezultaty, do których rząd zmierzał. Parowie nieodrzucając zupełnie projektu do prawa względem dn. 21. Stycznia przestali działać w interesie starszéj linii Burbonów; postanowiwszy wszelako, aby dn. 21. Stycznia nadal został dniem żałoby publicznéj, sprzeciwili się tym sposobem nowotnościom Izby Deputowanych, a podobnie też bez wątpienia postąpią w sprawie departamentów. Ci Ministrowie, pod godłem których to uzupełnienie parostwa nastąpiło, kontenci są z tych rezultatów i niemając wcale zamiaru przeistoczenia i zmienienia stósunków przez powtórne mianowanie Parów, postanowili na przypadek nowego rozdwojenia skłonić Króla do rozwiązania Izby Deputowanych. — Po powrocie Króla plan ten pod ścisłą będzie wzięty rozwagę; wszakże Ministrowie za tém rozwiązaniem głosujący będą musieli wielkie zwalczyć trudności; część przyjaciół bowiem Ludwika Filipa odradza mu zamierzone przez Ministrów odmiany a Pan Dupin nanowo wszelkiego dokłada starania, aby wśród tak sobie sprzyjających okoliczności dostać się do gabinetu. Stronnictwo, dążące z Panem Dupin na czele swojém, do najwyższéj potęgi, chce sobie wyjednać względy mówców celniejszych w obydwóch Izbach a tak pojednać Izby z Ministeryum i je same nowym węzłem przyjaźni połączyć; zresztą pragnie ono ocalenia systematu z dn. 13. Marca nawet w ścisłém porozumieniu z obcemi mocarstwy. Walka o teki ministeryalne będzie żwawa, wszystkie bateryе do napaści i obrony już są w pogotowju i zmiana szczęścia tych sprzecznych usiłowań zostanie niemylnie przez czas niejaki główném zajęciem prassy tutejszéj; rozumiemy wszelako, że dla osobistéj przychylności Króla ku swoim teraźniejszym Ministrom, zwycięztwo Pana Dupin, (wreszcie niewielkie wagi dla państw zagranicznych), znacznéj jeszcze dozna odwłoki.

Słychać o nowéj konwencyi między dworami paryzkim i londyńskim, zawartéj w celu prędkiego załatwienia sporów między Dom Pedrem i Dom Miguelem w Portugalii. Mówią także, iż d. 9. b. m. rano, Poseł brazylijski pokazywał list jednemu z tutejszych najpierwszych bankierów, który zawiera wiadomość, iż obadwa gabinety postanowiły działać na korzyść Donny Maryi.

Z dnia 22. Stycznia.

Zabiegi Karolistów na zachodzie dotychczas jeszcze nieustały; codzień nowe o nich nadchodzą doniesienia, wzbudzające uwagę gabinetu. Stósunki te stały się powodem do odbycia dnia wczorajszego posiedzenia u Ministra spraw wewnętrznych, w którém też wielu Deputowanych, (np. General Erlon) udział miało. Twierdzą, że oficer wysokiéj rangi natychmiast się uda do Nantes. — Zastanowiano się też na tém posiedzeniu nad środkami dotyczącemi się stanu oblężniczego, i zdaje się, że z powodu zachodzących obecnie stósunków, postanowiono prawa względem stanu oblężniczego tymczasem jeszcze nieprzełożyć Izbie Deputowanych.

Dzień wczorajszy przeszedł jak najspokojniéj; stronnicy byłéj dynastyi niczego nieprzedsiębrali a władze użyły wszelkich środków ostrożności; wszystkie kościoły stolicy otoczone były licznemi oddziałami siły zbrojnéj i agentów policyi; w niektórych, np. w Saint-Roch, zgromadziło się około 50 osób w kapeluszach krepą obwiniętych, czekając nabożeństwa żałobnego; przekonały się wszelako, że się zawiodły na nadziei swojéj.

Quotidienne donosi: Twierdzą powszechnie, że zabiegi Ministeryalne w téj chwili żywo się krzyżują. Panowie Decazes, Bassano, Guilleminot, zmierzają do Prezesostwa Rady, którego Marszałek Soult, Minister wojny, podobno więcéj długo niezatrzyma. Mówią, że Pan Montalivet ma nadzieję wstąpienia do gabinetu. Pan Jay zostałby w tym razie Intendentem listy cywilnéj.

Messager wyraża: Powiadają, że Marszałek Soult, który już przed wyjazdem swoim do Lille był nieco słaby, nie w dobrym stanie zdrowia stamtąd powrócił. Mało co znaczy kontuzya, ale ciągłe prace, którym się Marszałek poświęca w wieku, który im więcéj podołać niemoże, zupełnie siły jego wycieńczyły. Ten stan zdrowia Prezesa Rady wzbudziwszy ambicyą podaje oraz pra-

wdopodobieństwo, że nowe się urzeczywiszczą kombinacye. Wszakże doktrynery w tych nieodnieśliby zwycięstwa. Trzech wymieniają kandydatów do zarządów Ministeryum wojny: Panów Clausel, Guilleminot i Pelet. Armia wprawdzie radaby widziała jakiego Marszałka wyniesionego na godność Ministra, ale u téj niezasięgają rady.

Galignani's Messenger zamieścił pismo prywatne z Odessy pod d. 31. m. z. z tą nowiną, że Admirał rossyjski Greigh otrzymał rozkaz uzbrojenia floty na morzu Czarném, złożonéj z 36 żagli i 12,000 żołnierzy. Rozumieją powszechnie, że ta znamienita wyprawa przeciw Mehemedowi Ali jest przeznaczoną. Obcy majtkowie za dobry żołd mogą w służbę wstępować.

Anglia.

Z Londynu, dnia 22. Stycznia.

Gaz. Morning-Herald donosi: „Względem spraw portugalskich dochodzi nas w téj chwili wiadomość, że missya Lorda Hervey wcale się niepowiodła i żadnego niewydała skutku; Dom Pedro równie jak Dom Miguel odrzucają ofiarowane sobie przez Anglią pośrednictwo, stósownie do którego obydwa mieli opuścić Portugalią, a rządy kraju powierzyć Regencyi w imieniu Donny Maryi. Nieprzyjęli podobnie proponowanego zawieszenia broni, a tak więc obie partye gotują się z ponowioną gorliwością do rozprawy wojennéj, mającéj rozstrzygnąć pytanie, którego przyjacielskie układy załatwić niebyły w stanie. Zresztą nieręczymy za wiarogodność téj wiadomości."

Ministrowie zdają się mieć zamiar zaprowadzić wielką reformę w kościele protestantskim w Irlandyi. Dziennik Globe twierdzi, iż duchowni tym mniéj będą przeciwni temu planowi, że tylko przez zaprowadzenie stósownych ulepszeń, mogą zyskać na popularności i polepszeniu swego losu.

Z Vallonga donoszą, iż gdy Dom Miguel odprawiał przegląd wojska, padł blisko niego strzał, który zabił kobietę.

Rozmaite wiadomości.

W jednéj z oper, dawanych w Neapolu, przypadała taka scena, że myśliwy rzuca się na polowaniu na niedźwiedzia, a przebijając go włócznią, opiera nogę o zabite zwierzę i śpiewa aryą tryumfalną. Śpiewak przedstawiający myśliwego, śpiewał wybornie i był powszechnie w téj scenie lubiony. Zdarza się, że pewien podróżnik, przybywszy do tego miasta, zgłasza się do dyrekcyi teatru z prośbą, by z miłości ku sztuce pozwolono mu w onéj operze niedźwiedzia przedstawiać. Uczyniono żądaniu jego zadosyć, wykonał dokładnie próbę i gdy w ciągu przedstawienia przyszło do téj sceny, że myśliwy miał niedźwiedzia przebijać i odśpiewać zwykłą aryą, zrywa się niedźwiedź z pod myśliwego, obala go na ziemię i śpiewa tę samę aryą głosem daleko mocniejszym, jak dawny śpiewak, i śród hucznych oklasków zgromadzenia. Pokazało się późniéj, że to był przejeżdżający śpiewak, który, zawistny sławy onego artysty, tym sposobem publicznie chciał go zawstydzić.

Przekupki paryzkie, których pokolenie znane jest w historyi rewolucyi pod nazwiskiem Dames de la Halle, dowiedziawszy się, że Xiężna Berry otrzymała pozwolenie przechadzania się po wałach twierdzy Blaye, sprawiły jéj przepyszny płaszcz axamitny, wyszywany złotem.

Po zwycięstwie, które sławny Admirał angielski Nelson odniósł nad Abukir-Bejem, Rząd Neapolitański ofiarował mu w darze piękną posiadłość, położoną w bliskości Bronte, z tytułem Xięstwa tegoż nazwania. Dobra te wraz z tytułem doszły w spadku do teraźniejszego ich dziedzica, który utracił je całkowicie przez ostatnie wybuchnienie Etny; cała bowiem ziemia pokryta została warstwą ławy i popiołu.

OBWIESZCZENIE.

Między kupcem Szymonem Grünbaum z Swarzędza i Panną Amalią Guhrauer z Leszna podług protokułu sądowego z dnia 10. Grudnia r. b. wspólność majątku w przyszłém ich małżeństwie wyłączoną została.

Poznań, dnia 10. Grudnia 1832.

Królewsko-Pruski Sąd Pokoju.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 29. Stycznia 1833.	Papierami	Gotowizną
	po	po
Obligi długu państwa . . .	$94\frac{5}{8}$	$93\frac{5}{8}$
Obligi bankowe aż do włącznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	$97\frac{1}{2}$	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	$99\frac{3}{8}$	$98\frac{7}{8}$
Wschodnio-Pruskie . . .	$98\frac{1}{8}$	—
Szląskie	—	$105\frac{1}{4}$